

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 193737 18 Квлз
Бања Лука, 23.01.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједнице вијећа, Даниеле Миловановић, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђених И.П. и Р.С. због кривичног дјела насилничко понашање из члана 385. став 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјевима за заштиту законитости које су поднијели бранилац осуђеног И.П., адвокат М.Љ. из Б.Л. и бранилац осуђеног Р.С., адвокат М.В. из Б.Л., против пресуда Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 193737 16 К од 29.05.2017. године и Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 193737 18 Кж од 08.03.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 23.01.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјеви за заштиту законитости се одбијају као неосновани.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 193737 16 К од 29.05.2017. године, оглашени су кривим И.П. и Р.С. због кривичног дјела насилничко понашање из члана 385. став 2. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС) и изречена им је условна осуда којом им је утврђена казна затвора у трајању од по 6 (шест) мјесеци са роком провјере у трајању од 2 (двје) године. Истом пресудом осуђени су на основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС) ослобођени од обавезе плаћања трошкова кривичног поступка, док је на основу члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећени Б.К. са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу.

У поступку по жалби тужиоца, Окружни суд у Бањој Луци је пресудом број 71 0 К 193737 18 Кж од 08.03.2018. године, уважио ту жалбу и преиначио у одлуци о кривичној санкцији првостепену пресуду, тако што је тада оптужене И.П. и Р.С. за кривично дјело насилничко понашање из члана 385. став 2. КЗ РС, осудио на казну затвора у трајању од по 3 (три) мјесеца, док је у преосталом дијелу побијана пресуда остала неизмјењена.

Против цитираних пресуда Основног суда у Бањој Луци и Окружног суда у Бањој Луци, браниоци осуђених су поднијели овом суду захтјеве за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјеви) због повреде Кривичног закона. Приједлог захтјева браниоца осуђеног И. је да се исти усвоји, а приједлог захтјева браниоца осуђеног С. је да овај суд поступи у складу са чланом 356. став 1. ЗКП РС.

У одговорима на Захтјеве, замјеник главног републичког тужиоца Светлана Брковић је поднесцима број Т13 КТЗ 0002358 18 од 12.07.2018. године и број Т13 КТЗ 0002358 18 2 од 14.08.2018. године, предложила да се захтјеви за заштиту законитости одбију као неосновани.

Приликом одлучивања о захтјевима овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, при испитивању правоснажне пресуде ограничио само на оне повреде закона на које указују подносиоци Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредби члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, учињених у првостепеном или жалбеном поступку, а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана.

Захтјевима бранилаца осуђених се указује на повреду Кривичног закона, тврдњом да постоје околности које искључују кривично гоњење, односно, да је наступила апсолутна застарјелост кривичног гоњења. У том смислу, у захтјевима се апострофира да је у току трајања овог кривичног поступка ступио на снагу Кривични законик Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 64/17, у даљем тексту: Кривични законик), који прописује краће рокове застарјелости, због чега је по ставу подносилаца Захтјева, блажи нови Кривични законик, јер је сходно одредбе члана 95. став 1. тачка 6. новог Законика, за кривично дјело за које су осуђени оглашени кривим, наступила апсолутна застарјелост.

Захтјеви нису основани.

Наиме, основни уставни принцип временског важења закона (а и других прописа) садржан у члану 110. Устава Републике Српске се манифестује у правилу да правне норме не могу имати повратно дејство, а један од изузетака од овог правила, односи се на одредбе Кривичног закона и садржан је у принципу да се на учиниоца кривичног дјела примјењује нови закон ако је блажи за учиниоца.

Наведени уставни принципи о временском важењу Кривичног закона садржани су у члану 4. КЗ РС, који је био на снази у вријеме извршења кривичног дјела за које су оптужени правоснажно осуђени, те у члану 9. Кривичног законика, који је донесен након извршења предметног кривичног дјела и који је ступио на снагу дана 18.07.2018. године. Према цитираним

законским одредбама на учиниоца кривичног дјела примјењује се закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела, а ако је после извршења кривичног дјела измијењен закон једном или више пута, примјењује се закон који је најблажи за учиниоца. Најблажим законом међу законима који конкуришу за примјену на конкретан случај, сматра се онај закон који оптуженог доводи у најповољнији положај с аспекта кривичне одговорности, а што суд оцјењује у сваком конкретном случају.

Као опште прихваћена правила за оцјену који закон је блажи, свакако су прописана казна и рокови застарјелости кривичног гоњења, па када су прописане казне исте, а нови закон предвиђа краћи рок застарјелости, он је блажи за учиниоца ако је по том, новом закону, застарјелост и наступила. Међутим, ни у ком случају није могућа комбинација два или више Кривична закона у једном кривичном предмету, већ се мора примјенити само један Кривични закон.

Неспорно је да за примјену на конкретан случај конкуришу два закона и то КЗ РС који је био на снази у вријеме извршења дјела и Кривични законик који је ступио на снагу након извршења дјела. По оба ова закона радње оптужених чињенично описане у диспозитиву оптужнице и изреци побијане пресуде представљају квалификовани облик кривичног дјела насилничко понашање, међутим, новим законом је прописана казна затвора од шест мјесеци до пет година, дакле, тежа казна од казне која је прописана ранијем закону (од три мјесеца до три године). Одредбом члана 111. став 1. тачка 5) ранијег КЗ РС прописано је да се кривично гоњење не може предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дјела за које се по закону може изрећи затвор преко једне године. Одредбом члана 95. став 1. тачка 5) Кривичног законика прописано је да се кривично гоњење не може предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дјела за које се по закону може изрећи затвор преко три године. Из наведеног произилази да у конкретном случају, нови Кривични законик није повољнији за починиоце.

Дакле, у конкретном случају и ранији и нови закон радње чињенично описане у диспозитиву оптужнице и изреци побијане пресуде прописују као кривично дјело и то квалификовани облик кривичног дјела насилничко понашање али не прописују исте казне за то дјело, јер је прописана већа казна затвора по новом Кривичном закону, према којем је прописан исти рок застарјелости кривичног гоњења од пет година за кривична дјела за која се може изрећи затвор преко три године. Дакле, нови Кривични законик није блажи за починиоца, због чега је правилно другостепени суд примјенио КЗ РС који је био на снази у вријеме извршења предметног кривичног дјела. Како је према чињеничном опису кривичног дјела у диспозитиву оптужнице кривично дјело извршено 22.06.2008. године, а према стању списка, предметна другостепена пресуда је донесена дана 08.03.2018. године, дакле, прије истека рока апсолутне застарјелости од десет година, то у смислу одредби члана 95. став 1. тачка 5. КЗ РС, није наступила апсолутна застарјелост кривичног гоњења. У ситуацији да су се чак могле примјенити одредбе новог Кривичног законика, такође није наступила апсолутна застарјелост кривичног гоњења.

Из наведених разлога овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС, одлучио као у изреци пресуде, те је захтјеве бранилаца осуђених одбио као неосноване.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић